

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ,
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені К.Д. УШИНСЬКОГО»

Хмельницька гумантарно-педагогічна академія (Україна)

Юго Западний університет «Неофіт Рілські» (Болгарія)

Велікотирновські Університет «Св.Св.Кіріл і Методій» (Болгарія)

Харбінський інженерний університет (Китай)

Міжнародний Незалежний Університет Молдови (ULIM) (Молдова)

УПРАВЛІННЯ ТА ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ: ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
21-22 листопада 2024 року**

УДК: 378.11+371.201+658.401.2
У677

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Сакалюк О. О. – завідувач кафедри освітнього менеджменту та публічного управління ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кандидат педагогічних наук, доцент.

Ручкіна М. М. – доцент кафедри освітнього менеджменту та публічного управління ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кандидат педагогічних наук, доцент.

Рецензенти:

Корнєшук В. В. – завідувач кафедри психології та соціальної роботи Національного університету «Одеська політехніка», д.пед.н., професор

Воронова С. В. – завідувач науково-методичної лабораторії управлінської діяльності та забезпечення якості освіти, старший викладач кафедри філософії освіти КЗВО «Одеської академії непевної освіти Одеської обласної ради» , к. пед. н.

Рекомендовано до друку Вченою радою ДЗ «ПНПУ імені К. Д. Ушинського», протокол №7, від 26 грудня 2024 року.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

Управління та інновації в освіті: досвід, проблеми та перспективи:

У677 збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса 21-22 листопада 2024 року Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського , 2024. 134 с.

До збірника увійшли матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої управлінню закладами освіти, досвіду, проблемам та перспективам їх розвитку.

Науковці та здобувачі освіти висвітлюють питання щодо управління освітнім процесом в умовах розвитку інноваційного середовища та організаційно-психологічних аспектів менеджменту в освіті.

УДК: 378.11+371.201+658.401.2
© Університет Ушинського, 2024

БЕЗПЕКОВІ МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО КОНФЛІКТУ

Гарантування безпеки та здоров'язбереження посідає важливе місце серед цінностей та пріоритетів в освіті. Зокрема, Закон України «Про освіту» описує права та обов'язки здобувачів освіти - здобувачі освіти мають право на безпечні та нешкідливі умови навчання, утримання і праці - стаття 53; педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники мають право на безпечні і нешкідливі умови праці - стаття 54 [1]. Поняття «безпека» варіює залежно від характеру загроз які можуть виникати у нормально функціонуючій організації тієї чи іншої сфери життєдіяльності. Поняття безпеки може застосовуватися в різних контекстах, включаючи: фізичну безпеку як заходи, спрямовані на захист від фізичних загроз, таких як травми, кримінальна діяльність або природні катастрофи; інформаційну безпеку як заходи, спрямовані на захист інформації від несанкціонованого доступу, витоку чи пошкодження; кібербезпеку як заходи для захисту комп'ютерних систем, мереж і даних від кібератак та зловмисних дій; соціальну безпеку як заходи, спрямовані на забезпечення соціального захисту працівників, такі як доступ до медичної допомоги, освіти, пенсії та інших соціальних послуг. Безпека є головним аспектом для забезпечення стабільності функціонування організації, і вона може бути досягнута через різні стратегії та рішення.

У той же час, воєнні дії та воєнний стан призвели до нових, раніше невідомих або відомих лише теоретично, викликів щодо збереження життя та здоров'я учасників освітнього процесу.

Питання безпеки та здоров'язбереження розглядаються у низці документів: Постанова Кабінету Міністрів України від 9 січня 2014 р. № 11 «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту» із змінами; від 19 серпня 2002 р. № 1200 «Про затвердження Порядку забезпечення населення і працівників формувань та спеціалізованих служб цивільного захисту засобами індивідуального захисту приладами радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного і хімічного контролю»; від 27 вересня 2017 р. № 733 «Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту»; про захист засобами індивідуального захисту приладами радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного і хімічного контролю»; від 23 жовтня 2013 р. № 819 «Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту» із змінами; від 30 жовтня 2013 р. № 841 «Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій»; від 26 червня 2013 р. № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях»; від 10 березня 2017 р. № 138 «Деякі питання використання захисних споруд ЦЗ». Окремо затверджені документи з питань

пожежної та техногенної безпеки - Постанови Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2015 р. № 775 «Про затвердження Порядку створення та використання матеріальних резервів для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій»; від 19 серпня 2002 № 1200 «Про затвердження Порядку забезпечення населення і особового складу невоєнізованих формувань засобами радіаційного та хімічного захисту»; Наказ МВС України від 30 грудня 2014 № 1417 «Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні»; Наказ МНС України від 15 серпня 2007 р. № 557 «Правила техногенної безпеки у сфері цивільного захисту на підприємствах, в організаціях, установах та на небезпечних територіях». Варто також згадати документи з охорони праці та безпеки життєдіяльності – Закони України «Про охорону праці»; Кодекс законів про працю України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення»; «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку»; «Про дорожній рух» тощо. Прийнято наказ міністерства освіти і науки України «Деякі питання створення та функціонування класів безпеки у закладах освіти» від 10 лютого 2023 р. № 135.

Програма дій Кабінету Міністрів України передбачає створення у кожній школі до 2025 року сприятливого освітнього середовища, забезпечення компетентнісного навчання учнів і постійного підвищення кваліфікації педагогів. Працівники галузі проходять навчальний курс для опанування основ сучасних технологічних безпекових рішень для педагогічних працівників Security TechEd, що реалізується у межах оновлення дисципліни «Захист України» - осінь 2023 року.

Для шкільних вчителів, директорів і адміністрації стартував безплатний онлайн-курс із порадами провідних експертів ГС «Освіторія» у співпраці зі студією онлайн-освіти EdEra, МОН та за підтримки дитячого фонду ЮНІСЕФ – «Спільно до навчання: ефективна та безпечна освіта під час війни». Курс містить вичерпну та експертну інформацію про: алгоритм дій під час повітряної тривоги; активності для дітей в укритті; ефективні методики змішаного та онлайн-навчання; психологічну допомогу дітям; інструменти для підтримки ментального здоров'я вчителів; мінну безпеку для дітей; здоровий спосіб життя в умовах війни; взаємодію вчителів з батьками [2].

Реалії сьогодення примушують започаткувати уроки з мінної безпеки для школярів особливо для ЗО з деокупованих територій [3]. Їх започаткували ЮНІСЕФ спільно із ДСНС за підтримки Міністерства освіти і науки. Це інтерактивні онлайн-уроки з мінної безпеки для школярів. Діти дізнаються, як відрізнити вибухонебезпечні предмети, де вони можуть приховуватися, які знаки попереджають про них та яких правил безпечної поведінки потрібно дотримуватися у разі виявлення міни чи боєприпасів. Низку важливих заходів також ініційовано місцевими органами влади, як структурними підрозділами з управління освітою, так і місцевими державними (військовими) адміністраціями у різних регіонах України (для прикладу – [4], [5].)

Таким чином, управління закладом освіти під час воєнного конфлікту вимагає використання спеціальних безпекових механізмів: планування та впровадження безпекових процедур - розробка та впровадження планів

евакуації та дій у надзвичайних ситуаціях, забезпечення інструкцій щодо поведінки у разі надзвичайної ситуації чи ворожого нападу, організація навчання персоналу та здобувачів щодо заходів безпеки, захист інфраструктури; забезпечення безпеки будівель та майна шляхом встановлення систем сигналізації, відеоспостереження та контролю доступу; взаємодія з місцевими органами - встановлення зв'язків із місцевими правоохоронними органами та органами управління надзвичайними ситуаціями, організація обміну інформацією та співпраця у разі кризи чи надзвичайної ситуації; психологічна підтримка; реагування на конкретні загрози; захист здоров'я - забезпечення медичного обладнання та першої медичної допомоги для потерпілих, організація доступу до медичних служб та гуманітарної допомоги у разі потреби.

У зв'язку з цим актуалізується розробка документа закладу освіти «Кодексу безпечного освітнього середовища».

Література

1. Про освіту. Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Для вчителів створено курс про безпечну освіту під час війни. МОНУ. 08 грудня 2022 року. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/dlya-vchiteliv-stvoreno-kurs-pro-bezpechnu-osvitu-pid-chas-vijni>
3. МОН спільно з ДСНС презентує уроки з мінної безпеки для школярів. МОНУ. 28 березня 2023 року. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-spilno-z-dsns-prezentuye-uroki-z-minnoyi-bezpeki-dlya-shkolyariv>
4. Методичні рекомендації «Організація безпечного освітнього середовища в умовах воєнного стану» / укладачі О.М. Грушевенчук, Л.М. Богданович, О.Г.Мулько, С.М.Сарай. Навчально-методичний центр цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Волинської області. 2022. 49 с.
5. На Одещині реалізується проєкт «Клас безпеки». МОНУ. 21 березня 2023 року. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/na-odeshini-realizuyetsya-proyekt-klas-bezpeki>.

Лу Зежуй, Китай

ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

З кінця 90-х років ХХ століття і до сьогодні спостерігається зростання інтересу як у теоретичній, так і в практичній площині до питань організації самоврядування серед студентської молоді. Уточнення концептуальних засад, визначення основних напрямів, рекомендацій та технологій, спрямованих на формування соціально активної особистості в рамках студентського самоврядування, були розроблені Департаментом вищої освіти Міністерства освіти і науки України.

КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ЗМІН	
Долженков О. БЕЗПЕКОВІ МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО КОНФЛІКТУ	45
Лу Зежуй ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	47
Маряніна Е. ОЦІНКА СТАНУ ОСВІТИ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	50
Оксенюк К. ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ	51
Пей Шань ОСВІТНЯ НЕРІВНІСТЬ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ	53
Ручкіна М., Ма Сіньюань ЕКСПЕРТИЗА В ОСВІТІ: ВИДИ ТА ФУНКЦІЇ	56
Секція 3	
Ван Хон НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВ ВЛАСНОСТІ НЕДЕРЖАВНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КНР	60
Гладка В. ВОЛОНТЕРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В УПРАВЛІННІ ЗАКЛАДАМИ ОСВІТИ	62
Дубель В. ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ	66
Секція 4	
Вербицька В. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	69
Головатюк І. АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ У ЗВО	71
Дяченко І. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 061 ЖУРНАЛІСТИКА	73
Дяченко М. РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО	76